

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2017. ÁPRILIS

BRÜSSZEL INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	5
A Tett és Védelem Alapítvány	6
Brüsszel Intézet	6
A jelentésről	7
Módszertan	8
Antiszemita gyűlöletcselekmények - 2017. április	11
További antiszemita gyűlöletcselekmények	12
Közösségi hírek, reakciók	13
Hivatalos és civil reakciók	16
Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról	20
Egyéb hírek	21
A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei	23
A hónap krónikája	24
Kapcsolat és támogatás	25
Felhasznált irodalom	26
Impresszum	27

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoringtevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közösség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzéteszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlöletcselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbieket a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos

azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért egyrészt rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

A Tett és Védelem Alapítvány áprilisi monitoringtevékenysége nyomán egy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, amely a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozik. A 888.hu internetes portál írt egy cikket Vona Gábor Jobbik-elnökről és a „Lex CEU”-ként elhíresült felsőoktatási törvény módosításáról. A portál a cikkhez egy képet is csatolt Vonáról, amire egy kipát montíroztak amiatt, mert Vona nem állt be egyértelműen a CEU-ellenes táborba.

A „További antiszemita gyűlöletcselekmények” fejezetbe ebben a hónapban két esemény került be. A magyarnarancs.hu cikkezett arról, hogy április 15-én tüntetés volt a budapesti Szabadság téren, ahol zsidóság is elhangzott, a másik esetben pedig síremlékeket rongáltak meg a Farkasréti zsidó temetőben.

A Tett és Védelem Alapítványnak 2017 áprilisában egy hivatalos eljárásban kezdeményezett ügye volt. Alapítványunk feljelentése nyomán indult korábban egy eljárás Balázs Csaba gyanúsított ellen, azonban a vádemelést az ügyészség 2015 márciusában két évre elhalasztotta, amely időszak alatt pártfogói felügyeletet és magatartási szabályokat rendelt el a gyanúsított számára. Az intézkedések hatékonyak bizonyultak, így a büntetőeljárást az ügyészség megszüntette, mivel a halasztás két éves időtartama eredményesen letelt.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket való Jobbiknak negyvenhárom országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvényszegések el-

leni erélytelen jogi fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

ÖSSZEFOGÁS

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a status quo/chábád EMIH, a reform irányzatú Szim-Salom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom elismert tagjaiként számon tartott emblemikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a **Tett és Védelem Alapítvány** által életre hívott **Brüsszel Intézet**, az **Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ)** által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoringmunka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoringmunka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az

Intézet létrehozta és üzemelteti az **+36 510 0000** számon elérhető **FORRÓDRÓT**-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség.

A **Brüsszel Intézet** kutatási terve a havi rendszeres monitoringjelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többletjelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felecserélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a

jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlöletcselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, mint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sokszor nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat. Az áldozatok érezhetnek szegényt is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlöletmotivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlöletmotiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, elláthatják az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 3436)

¹Ezek részletes definícióját lásd a *Módszertervezés* részben.

²Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

MÓDSZERTAN³

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlöletcselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja⁴ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁵
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntettét. Az újonnan elfogadott Büntető törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. szakasza foglalkozik ezekkel. A közösség tagja elleni erőszak büntette akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettel azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik, bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít. A büntett csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlöletbeszédet jelent, és a tényállás megállapításának feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűn-

cselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia.⁶ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. szakasza a nemzetiszocialista rendszer bűnei tagadásának büntettéről szól. A 335. szakasz pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételét tiltja.

Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlöletcselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a Büntető törvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a Büntető törvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlöletincidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített⁷, indikátorok vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van

³A módszertanunk lényegében változatlan a monitoringtevékenység 2013. májusi megkezdése óta. A módszertant Barna Ildikó dolgozta ki, az ő szövegét emeltük át ebbe a fejezetbe. Az apró formai változtatásokat külön jelezzük.

⁴A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakrabarti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

⁵Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

⁶A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékokat, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

⁷Ezeket a Módszertan későbbi részében mutatjuk be.

szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönynyítését szolgálja az Alapítvány korábban említett huszonnégy órás telefonos forródrótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimítását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a kinyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozásra. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható tv és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is. A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

A monitorozott gyűlöletcselekmények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyanok is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába

- csak Magyarországon történt gyűlölet-események; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társult további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹

- Magyarországhoz, a magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlöletcselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába. Ennek több oka lehet: nem Magyarországon történtek, nem egyértelműsíthető az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei, vagy egyszerűen nincs olyan súlya a történéseknek.
- Gyűlöletkifejezések, amelyek honlapokon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz.

⁸ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletcselekmények leírását pontosítottuk, ez eltér a 2013-as indulás utáni meghatározástól.

- Egyéb hírek, melyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük, hogy különböző indikátorokat használunk, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára, az esemény esetleges előzményeire vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen akár büntetőjogi következményei.

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, holokauszttagadás.

A másik kategorizáláskor a Nézzünk szembe a tényekkel! ajánlása alapján hétféle cselekménytípust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10-12):

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek meghalhatnak

- bombák és levélbombák
- emberrablás
- Támadás
 - személyelleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett
- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet
- Fenyegetés
 - egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt
 - zaklatás
 - rágalmazás
- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlölet
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - irodalom és zene
- Diszkriminációs esetek

Fontosnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.¹⁰ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

¹⁰ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK 2017. ÁPRILIS

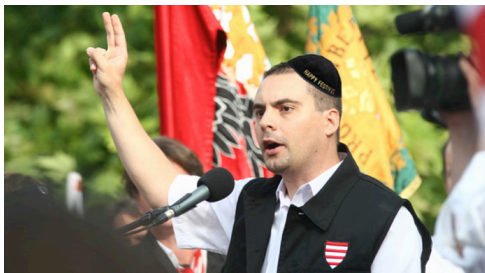
A Tett és Védelem Alapítvány április monitoringtevékenysége nyomán egy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, amely a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozik.

GYŰLÖLETBESZÉD

Burkolt zsidózás a 888.hu oldalon

*Forrás: 888.hu
2017. április 3.*

A 888.hu a Jobbikot támadta a felsőoktatási törvény módosítása kapcsán – ami a médiában leginkább „Lex CEU”-ként terjedt el, mivel az olyan rendelkezéseket tartalmaz, amely ellehetleníti a Közép-európai Egyetem (CEU) magyarországi működését.

Forrás: 888.hu

A portál a témában megszólaló Toroczka László és Vona Gábor nyilatkozatait hasonlította össze, mivel a CEU kapcsán azok ellentétesek voltak – ezzel a Jobbikban eluralkodó fejtelenségre célozva. Előbbi a „sóval kell behinteni” elven volt, míg Vona kifejtette: „nekem is megvan a véleményem Soros Györgyről, értékrendjéről, világképéről, de nem hiszem, hogy a CEU beszántása a megoldás. Ami pedig a törvényjavaslatot illeti: nem fogjuk megszavazni.”

A cikkhez a 888.hu egy korábbi, Vona Gáborról készült képet rakott ki, melyet „kiegészített” egy kipával, burkoltan célozva arra, hogy a CEU-t a média egy része Soros György egyetemének nevezi és Vona Gábor ezzel a véleményével közösséget vállal vele.

Vona Gábornak a zsidó kultúrához tartozó viselettel kiegészített képe – és összekötése Soros Györggyel – egyértelműen antiszemita üzenetet hordoz: Vonát a 888.hu „zsidóbérencnek” ábrázolta, ezzel kívánta őt befektetni.

A hírről az Egyéb hírek kategóriában is írunk még.

TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoringtevékenysége során 2017 áprilisában két olyan esetet azonosított, amely nem képezi részét a statisztikának, mivel ahogyan a módszertani fejezetben leírtuk nem világosak az eset körülményei, nincs olyan súlya a történetnek, illetve az elkövető kiléte ismeretlen maradt.

GYŰLÖLETBESZÉD

Zsidózásról számoltak be egy CEU tüntetésen

*Forrás: magyarnarancs.hu
2017. április 18.*

A magyarnarancs.hu cikkezett arról egy, az oldalon közzétett videóval, hogy április 15-én tüntetés volt a Közép-európai Egyetem (CEU) érintő felsőoktatási törvény módosítása miatt. A portál azt írta, a Szabadság téri tüntetésen nem sokkal kilenc óra előtt megjelent néhány kopasz és/vagy nagyobb darab, láthatóan szélsőjobbos szubkultúrához tartozó férfi, akik először az épp nyilatkozó Gulyás Mártont inzultálták, majd az aktivista környezetében lévőkkel álltak le vitatkozni. Egy kis zsidózás és sorozás után arról próbálták meggyőzni a tüntetők egy kisebb csoportját, hogy a jelenleg regnáló kormány a legjobb megoldás az országnak. Néhány pernyi szóváltás után végül rendőrök kísérték el a nagyjából 6-8 főből álló csoportot. Később a Nyugati téren is összeszólalkoztak egy kisebb csoporttal, végül különösebb atrocitás nélkül felszívódtak.

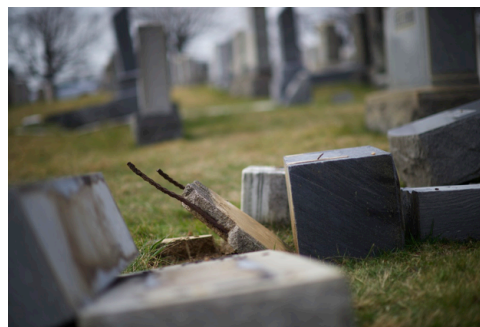
RONGÁLÁS

Síremléket rongáltak a Farkasréti temetőben

*Forrás: népszava.hu
2017. április 28.*

Síremlékeket rongáltak meg a Farkasréti zsidó temetőben. „Tizenöt-tizenhat sírkőről szobrokat, vázákat, amforákat feszítettek le” mondta el a Népszavának Tamás Péter, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) munkatársa. „A kegyeleti tárgyakat az ismeretlen elkövetők magukkal vitték. Amit nem loptak el, azt összetörték. A kárfelmérés még tart. Annyi biztos, hogy az anyagi kár jelentős. Más sírhelyekben szerencsére csak minimális károk keletkeztek” tette hozzá Tamás Péter.

Rongálásért a Büntető törvénykönyv rendelkezései szerint, aki „temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetve temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat rongál meg, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.”

Forrás: népszava.hu

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

Idén is vonult az Élet menete

*Forrás: Tett és Védelem; 168 óra; index.hu; 24.hu
2017. április 16.*

Április 16-án újfent utcán vonult az Élet menete immáron tizenötödik alkalommal. A holokauszt áldozataira emlékező, több ezer emberből álló menet a Cipők a Duna-parton emlékműtől indult, ahol a résztvevők köveket, mécseseket és virágokat helyeztek el. Az emlékséta a pesti alsó (idősebb Antall József) rakparton, majd a Lánchídon keresztül a Clark Ádám térre tartott.

A kirekesztés, az erősödő antiszemitizmus veszélyeire és az emlékezés, a múltból való tanulás fontosságára figyelmeztettek szónokai Budapesten. Gordon Gábor, az Élet Menete Alapítvány kuratóriumának elnöke köszöntőjében kiemelte, hogy ebben az évben egy időben volt húsvétvasárnap, a zsidó pészah 6. napja és a holokauszt magyarországi emléknapja. Elmondta, az a nap a keresztényeknek a feltámadás, a megváltás ünnepe, a zsidó vallásúaknak a fogságból való szabadulást jelenti, de keresztényeket, zsidókat, ateistákat egyaránt arra figyelmeztet, hogy milyen veszélyekkel jár a kirekesztés, milyen apró, hétköznapi, szemmel alig látható lépések alkotnak olyan folyamatot, melynek végén jóvátehetetlen tragédia állhat.

József Amrani, Izrael budapesti nagykövete is felszólalt. Ma is harcolni kell azokért, akik bármilyen okból, a félelem vagy a gyűlölet miatt számkivetetté válnak – jelentette ki. El kell gondolkodni arról, hogy válhattak célponttá emberek vallásuk, származásuk miatt – mondta. Azért váltak azzá, mert senki nem állt ki mellettük – tette hozzá. Emlékezni kell azokra is, akik a saját életükkel foglalkoztak és behunyták a szemüket. A történetet minden generációnak el kell mesélni, minden nemzedéket emlékeztetni kell, tovább kell adni a fáklyát és az üzenetet – szögezte le.

A rendezvényen a szervezők tájékoztatása szerint több mint 10 ezer ember vett részt, és 18 ezren követték az esemény Facebook-oldalán az élő közvetítést.

A magyar politikai pártok többsége tudomásunk szerint nem adott ki hivatalos reakciót, közleményt – kivéve a DK Újpesti és II. kerületi tagszervezete, illetve Széll Bernadett, LMP képviselő –, hozzá kell azonban tenni, hogy több parlamenti párt az Élet Menete korábbi rendezvényein képviseltette magát vagy legalább szimpátiát nyilvánított a Jobbik kivételével. Ezúttal a Jobbik zuglói alapszervezete nevében Czeglédi János önkormányzati képviselő „Élet menete helyett Élelem menetet!” címmel írt cikket, kiemelve, hogy „az Élet Menete Budapesten egy aktuálpolitikai célokat közvetlenül szolgáló esemény” és javasolta, hogy az Élet Menetére szánt összegből rendezzék inkább meg az Élelem Menetet.

Egyre több a holokauszttagadó Alapítványunk és a Medián közös kutatása

*Forrás: Tett és Védelem; 168 óra; nepszava.hu
2017. április 24.*

A 2016-os évre vonatkoztatva is elkészült az Alapítványunk által, immár ötödik éve, minden évben megrendelt a magyar lakosság antiszemitizmusát vizsgáló kutatás a Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet közremű-

¹⁰<http://tev.hu/kutatasok/>
http://tev.hu/wp-content/uploads/2017/04/TEV_Antiszemitizmus-tanulmany_2016.pdf

ködésével, 1200 fő megkérdezésével.

A kutatási eredményeket egy sajtótájékoztató keretében is ismertettük 2017. április 20-án a Centrál Kávéházban – illetve magyar és angol nyelveken is elérhető weboldalunkon."

„Aggasztó mértékű fogékonyosság mutatkozik a holokausztot tagadó vagy relativizáló nézetekre” számolt be Hann Endre, a Medián ügyvezető igazgatója az antiszemita előítéletek vizsgálat legújabb kutatás eredményéről. „Nálunk az antiszemitizmus megőrizte a hagyományos, „középosztálybeli” jellegét. Magyarország ilyen szempontból világviszonylatban is unikálisnak számít, az antiszemitizmusnak ez a formája kevés helyen maradt fenn.” – mondta Bodnár Dániel a TEV kuratóriumi elnöke. „Az antiszemitizmus nem vallási vagy származási, hanem döntően „összeesküvés-elméleti” alapon áll” – jelentette ki Hunyadi Bulesú, a Political Capital vezető elemzője. „Azokra, akiknek vannak zsidó ismerősei, sokkal kisebb arányban jellemző az antiszemitizmus” – erősített rá Róna Dániel politológus, a Medián kutatási jelentésének társszerzője.

A kutatásból kiderült, a zsidóellenesség 2010-ben erősödött meg számottevően, azóta csak szerény mértékű elmozdulások történtek. 2015-ről 2016-ra valamelyest nőtt az antiszemita állításokkal egyetértők aránya, valamint 2010 óta 21-26 százalék között ingadozik a zsidókkal szembeni érzelmi előítéletek. Habár a zsidók elutasítása más etnikumokhoz képest nem volt magas fokú, európai össze-

hasonlításban a magyarok még mindig kevésbé elfogadóak. A nemzetközi összehasonlító adatok azt mutatják, hogy az antiszemitizmus szintje hazánkban magasabb, mint számos nyugat-európai országban. Abban ugyanakkor jóval kedvezőbb a hazai zsidóság helyzete, mint a nyugatiaké, hogy kevésbé kell fizikai atrocitásoktól tartania. A magyarok listáját egyébként a cigányoknál is nagyobb ellen-szenvvel szemlélt migránsok „vezetik”.

Az évek óta ismétlődő kérdésekre adott válaszokból kiolvasható tendenciák alapján kijelenthető, hogy kis mértékben, de mégis észrevehetően nőtt a kognitív antiszemitizmus Magyarországon. A kutatásból kiderült, hogy a nem antiszemita aránya fokozatosan csökkent, míg az erősen antiszemita bizonyuló válaszadóké évről évre nőtt. A társadalom mintegy harmadára jellemző valamilyen fokú antiszemitizmus, ötödére pedig az erőteljes zsidóellenes beállítódás. A legijesztőbb adatok talán azok, melyek szerint még a zsidók kivándorlásának követelésétől sem riadt vissza a válaszadók 18 százaléka, továbbá minden negyedik válaszadó még a numerus clausus szellemét idéző állításra is rábólintott.

A holokausztal kapcsolatban érdekes adatok továbbá, hogy a vészidőkre emlékezete milyen megosztja a magyar társadalmat: a megkérdezettek mintegy fele szerint napirenden kellene tartani a kérdést, a másik fele szerint teljesen el kellene hagyni azt. A nyílt holokauszttagadó kijelentések támogatottsága nőtt. Noha a választóközönség nagy többsége elhatárolódik a holokauszt tagadását vagy relativizálását kifejező gondolattól, a válaszadók nem elhanyagolható része fogékony rá: a teljes tagadásra 11, a részlegesre és a relativizálásra 18-24 százalék. Ráadásul ez a hányad egyre nagyobb lett az utóbbi években.

A felmérés különös figyelemmel fordult a pártpreferencia kérdése felé. Megállapították, hogy a kormánypárti közönség zsidóhoz való viszonya átlagosnak számít, a baloldali pártok – különösen a kispártok – hívei között viszont az átlagosnál jóval ritkább az antiszemitizmus, illetve az antiszemita a teljes népességhez viszonyítva átlagosan közelebb esnek a jobboldali és a radikális pólushoz. 2016-ban sem volt meglepő fejlemény, hogy a Jobbik szavazóinak 46 százaléka az erősen zsidóellenes, további 11 százaléka pedig a mérsékelten

antiszemita csoportba került: az elemzésbe bevont összes változó közül ez bizonyult a legmagasabb aránynak.

A kutatási eredmények kapcsán Bodnár Dániel a Tett és Védelem Alapítvány kuratóriumának elnöke interjút adott a 168 órának. Bevezető kérdésre elmondta, hogy a Tett és Védelem Alapítvány életre hívásának a célja a kritikai párbeszédet tudományos alapokra helyezése volt és, hogy „szűnjön meg az a mazzatolás, bagatellizálás vagy esetenként éppen hiszterizálás, ami a rendszerváltás utáni korszakot jellemezte”.

A kutatással kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy „mi nem antiszemitizmust mérünk, (...) antiszemita attitűdöket próbálunk feltárni. S legfőképp a tendenciákat akarjuk nyomon követni. A holokausztagadó nézetek felfutása olyan információ, amit a napi munkában is figyelembe kell venni. Felhívja a figyelmet arra, hogy a holokausztról folyó beszédben a mennyiségről a minőségre kellene helyezni a hangsúlyt.” Hozzátette: „Magyarországon a gyűlöletcselekmények 98 százaléka verbá-

lis agresszió” ellentétben Nyugat-Európával, például Franciaországban, ahol 2016-ban 1800 antiszemita gyűlöletcselekményt regisztráltak melynek több mint fele fizikai atrocitás volt.

A holokauszttal kapcsolatos emlékezetpolitikáról úgy fogalmazott, hogy a „holokauszt nagyobb szerepet játszik a közbeszédben, az oktatásban, a kultúrában, mint valaha. A felelősség ügye az embereket megosztja. Kilencről tizenkilenc százalékra nőtt a mérsékeltabb holokausztagadók aránya. A megkérdezettek tizenegy százaléka állítja, hogy gázkamrák nem léteztek. Nem az a kérdés, hogy emlékezünk-e a holokausztra, mert az talán megtörténik. Az a kérdés, hogy a személyes vonatkozásai jelen vannak-e még.”

Az interjú során szóba került még a Jobbik, mellyel kapcsolatban Bodnár elmondta: „Nem önmagában a Jobbik felbukkanása, hanem a nyelvhasználat legitimálása növelte az indulatot. A gátlások oldódásával a társadalom morális immunrendszere gyengül. A nyelvi oldódás, erodálódás részben a Jobbik vulgáris retorikájának tudható be.”

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Megemlékezés a holokauszt áldozatainak emléknapjáról

Forrás: MTI; 168ora.hu; 444.hu; 24.hu; 888.hu
2017. április 9.

„Mi magyarok sosem feledhetjük el, ami történt, mert velünk történt, nemzeti tragédiánk a holokauszt” mondta Rogán Antal, a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter a holokauszt áldozatainak emléknapja alkalmából tartott megemlékezésen, április 9-én Budapesten. A Terror Háza Múzeum előtt Bernovits Vilma (1901-1944) vértanú hitoktatóra emlékeztek. A rendezvényen a miniszter beszédében kiemelte: a holokauszt idején vol-

Forrás: MTI

tak olyanok, akik idegen szolgálatba álltak és elárulták a magyar nemzetet, halálba küldték zsidó honfitársainkat, és ezzel megalázták az egész nemzetet. Hangsúlyozta: emlékezni kell a történetekre, hogy sose fordulhasson elő hasonló.

A Jobbikra célozva a miniszter hozzátette, hogy a mai magyar parlamenti képviselők között is vannak, akik „néhány éve még listázni akarták a zsidókat és beleköptek a Duna-parti cipőkbe: Gyöngyösi Márton és Kulcsár Gergely” közölte. Hozzátette: „Gyöngyösi felvetése újnáci gondolat, Kulcsár Gergely tette pedig újnáci cselekedet”. „Néven kell őket nevezni, mert jelenlétük az Országgyűlésben az áldozatok emlékéhez méltatlan és elfogadhatatlan”, egyetlen jóérezésű ember sem tűrheti el, hogy ők parlamenti képviselők maradjanak – fogalmazott a miniszter.

A miniszter kifejtette: emlékezünk azokra,

akiket embertelen módon veszítettünk el a magyarokat sem kímélő vészidőszakban, és az életerős közösségek sosem felejtnek. Úgy vélte, el kell mondani, ami történt, mert ami mára történelemmé vált, az egykor véres valóság volt. A holokauszt áldozatai közül minden tizedik magyar volt, azokat vitték el, akik az ország javát keresték, ártatlan embereket tettek bűnbakká és ölték meg – emlékeztetett. Hozzátette: szembe kell nézni a teljes igazsággal, így bármilyen nehéz, ki kell mon-

dani, hogy az akkori magyar állam nem tudta megvédeni polgárait, és erre nem mentség, hogy Európa más országaiban is így történt.

A megemlékezésen beszédet mondott Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség vezetője, aki szerint manapság egyre több a holokausztmegemlékezés. „Azt gondolnánk, hogy ennek pozitív hatással kell járnia a közgondolkodásra. Azonban a Tett és Védelem Alapítvány által megrendelt közvélemény-kutatások alapján 2006-2016 között 9-ről 19 százalékra nőtt a holokauszttagadó nézeteket vallók száma. Úgy látom, a közbeszédben nem annak kell szerepet kapnia, hogy méricskéljük, kinek nagyobb a fájdalma, vagy kinek a bűne nagyobb” mondta a vezető, aki szerint meg kell haladni azt is, hogy a megemlékezések gyakran megtelnek ürességtől kongó szövegekkel, sokszor ismételt kijelentésekkel, amelyek nem készítetnek elgondolkodásra.

Beszédet mondott még Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója, azt mondta: „az emlékezéssel válik el a lényeges a lényegtől, mert csak arra tudunk

emlékezni, ami valóban megérint minket.” Kiemelte: megtörtént, aminek nem lett volna szabad, és a józanságot őrző közösségek mindig tudták, hogy ami történt, az tagadása mindannak, amire hazánk és Európa épül, és amire büszkék lehetünk.

Megemlékezés volt a Holokauszt Emlékközpontban

Forrás: MTI; magyarhirlap.hu
2017. április 19.

A holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja alkalmából tartott megemlékezésen Simicskó István honvédelmi miniszter április 19-én Budapesten, a Páva utcai Holokauszt Emlékközpontban hangsúlyozta: az emberiség története során sok katasztrófa történt, amelyben sok millió ember veszítette életét. A vészorszak idején azonban az emberi kegyetlenség pusztítóbb, kegyetlenebb volt, mint a természeti katasztrófák vagy a betegségeket terjesztő járványok bármikor a történelem során.

A miniszter hozzátette: ahhoz azonban, hogy megtörténjen a jóvátehetetlen tragédia, kellett hozzá sok ember közömbössége, a nyugati világ vezetőinek súlyos hibája, akik becsukták szemüket, akik az „önámítás csapdájába estek”.

Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség vezető rabbija, a Honvédelmi Minisztérium tábori főrabbi rámutatott: az emlékezésnek a holokausztra nemcsak a lelki fájdalmat kell kifejeznie, hanem olyan, a „szellemi és lelki egészségünkhöz szükséges spirituális feladatnak” kell lennie, amelyet egész évben végezni kell. A rabbi szerint az elmúlt tíz-tizenöt évben a holokausztmegemlékezések részévé váltak a többségi társadalom „megszokott napirendjének”, hiszen egyre több az állami, önkormányzati, iskolai megemlékezés. Ugyanakkor föl kell tenni a kérdést, hogy jól emlékezünk-e, mert mindközben az utóbbi tíz évben tíz százalékkal nőtt azok száma, akik kétségbe vonják a holokauszt megtörténtét.

Az eseményen felszólalt továbbá Grósz Andor, a Holokauszt Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány kuratóriumi elnöke, és Szita Szabolcs, a Holokauszt Emlékközpont igazgatója is és részt vett mások mellett Boross Péter volt miniszterelnök és Latorcai Csaba, a Miniszterelnökség helyettes államtitkára is.

A megemlékezés végén a résztvevők kádist mondtak, majd mécseseket és köveket helyeztek el az áldozatok emlékfalánál.

Az Országgyűlés 2000. évi döntése szerint 2001-től minden évben április 16-án tartják a holokauszt áldozatainak magyarországi emléknapját. 1944-ben április 16-án kezdődött meg az akkor Magyarországhoz tartozó Kárpátalján a zsidó emberek gettókba zárása.

A gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatban adott ki jelentést a Kúria

Forrás: MTI; index.hu
2017. április 20.

A magyar ítélkezési gyakorlatban ritkán tárgyalnak gyűlölet-bűncselekményeket, igaz, a statisztikákban külön nem is nevesítettek teljeskörűen, így a nyilvántartásuk sem megoldott derült ki a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának összefoglaló véleményéből.

Belegi József nyugalmazott kúriai tanácselnök, az elemzőcsoport vezetője háttérbeszélgetésen ismertette megállapításait. 2015-ben egy évtizedre visszatekintve megvizsgálták a hazai bírói gyakorlatot, és mintegy száz, elsősorban a véleménynyilvánítás szabadsága, illetve az emberi méltósághoz fűződő jogok közötti konfliktussal összefüggő, köznyugalmat sértő esetet vizsgáltak.

A szakember arra hívta fel a figyelmet, hogy némileg félrevezető a gyűlölet-bűncselekmény elnevezés. Ezekben az ügyekben ugyanis jobbára nem egy konkrét személy elleni gyűlölet vezérli az elkövetőt. A sértett gyakran véletlenül válik az eset szenvedő alanyává, és nem csak őt éri sérelem, hanem azt a csoportot is, amely tagjaként a bűncselekményt elszenvetde. A történetek után

ugyanis a csoport más tagjai is veszélyeztetve érezhetik magukat. A gyűlölet-bűncselekményeket több nemzetközi jogi rendelkezés szankcionálja, a többi között az ENSZ, az Európa Tanács, illetve az EU dokumentumai, amelyekhez Magyarország is csatlakozott.

Egy nemzetközi vizsgálat aggályosnak találta, hogy a magyar szabályozás nem nevesíti külön a rasszista indíttatást a különféle erőszakos bűncselekmények minősített esetének számító aljas indok egyik formájaként, ezért gyakorlatilag lehetetlen a faji indíttatású bűncselekmények figyelemmel kísérése Magyarországon. „Ez a kritika a csoport megítélése szerint tulajdonképpen jogos” áll a kúriai dokumentumban.

Az efféle cselekmény lehet gyűlölettett - amelyet a jelenlegi büntető törvénykönyvben a közösség tagja elleni erőszakra vonatkozó rendelkezések szankcionálnak - vagy gyűlöletbeszéd, amelynek a magyar szabályozásban jobbra a közösség tagja elleni uszítás tényállása felel meg.

A közösség tagja elleni erőszak és a közösség elleni uszítás tényállásaiban a kiemelt büntetőjogi védelmet élvező csoportok köre nem lezárt. A vizsgált ügyek közül a bírói gyakorlat védendő csoportnak tekintette többek között a roma származásúakat, a magyarsághoz tartozókat, a románsághoz tartozókat, az erdélyi magyarokat, a zsidó vallásúakat, a római katolikus vallásúakat, a fekete bőriűeket, a homoszexuálisokat, a bevándorlókat is.

Belegi József szerint a közösség tagja elleni erőszak szankcionálásának rendeltetése többi között az, hogy senkit ne érhessen bántódás egy népcsoporthoz tartozása miatt. A bíróságok a gyűlölködő kijelentéseket önmagukban rendszerint nem látták elégségesnek a közösség tagja elleni erőszak garázdasághoz hasonló alakzatának megállapításához akkor sem, ha ezek a kijelentések az eset körülményei alapján kihívóan közösségellenesek és riadalomkeltésre alkalmasak.

A közösség elleni izgatás, uszítás miatti vádemelések csekély száma részben visszavezethető az elkövetési magatartás bonyolult

megítélésére. A közösség elleni uszítás miatt indult büntetőeljárások töredéke jut csak el vádemelésig, jobbra elutasítják a feljelentést, vagy megszüntetik a nyomozást - ezt az Alapítványunk által indított, képviselt ügyekben is helytálló megállapításnak gondoljuk.

A nemzetiszocialista és kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása elnevezésű büntető törvénykönyvi tényállással kapcsolatban a vizsgálat megállapította, hogy kevés ennek alapján indult ügy van: ezekben többnyire a holokauszt jelentéktelennek felüntetése miatt kezdődött eljárás.

A vizsgált mintegy száz ügyben 29 vádlott kapott végrehajtandó szabadságvesztést jobbra akkor, ha a közösség tagja elleni erőszak mellett más bűncselekmény is megvalósult, 39 felfüggesztettet, 4 közérdekű munkát, 10 pénzbüntetést, további 9 esetben próbára bocsátást alkalmaztak a bíróságok, utóbbiak közül öten fiatalok voltak, két másik fiatalok megrovást kapott, egyet pedig javítóintézetbe utaltak.

Gömbös Gyula díszpolgári címének visszavonását kezdeményezték

Forrás: baon.hu

2017. április 19. – Debrecen

Továbbra is kéri Gömbös Gyula szegedi díszpolgári címének megvonását Tóth Károly önkormányzati képviselő (MSZP). Felidézte, korábban a közgyűlés teljes egyetértésben vont meg a címet több egykori kitüntetettől, köztük Rákosi Mátyástól vagy Kempen Jánostól. Emlékeztetett rá: a közgyűlésen indítványozta, hogy Gömbös Gyulát is foszszak meg a díszpolgári címtől, de javaslata nem kapta meg a többség támogatását. Mint mondta, az 1935-ben kitüntetett Gömbös Gyula nyíltan zsidóellenes volt, s hozzájárult a magyarországi zsidóellenesség erősödéséhez, német és olasz külpolitikája jelentős hatással volt a későbbi, magyar szempontból katasztrofális kimenetelű második világháborús szerepvállalásra.

Hazánk is képviselte magát a nemzetközi Élet menete emlékprogramon

Forrás: MTI; magyarhirlap.hu
2017. április 24.

A nemzetközi Élet menetét idén 29. alkalommal tartották meg 56 ország részvételével.

„A holokauszt-túlélők fogvatkozásával egyre fontosabbá válik az oktatás szerepe a múlt megőrzésében” mondta Palkovics László oktatási államtitkár, aki a magyar kormányt képviselte Lengyelországban, az Auschwitz és Birkenau közötti nemzetközi Élet menete emlékprogramon április 24-én. Az államtitkár hozzátette: „Ahhoz, hogy a jövőnket megfelelően tudjuk rendezni, a múltat is megfelelően kell értékelni. Ez indokolja, hogy az új generációs tankönyvekben 2013 óta fokozottan jelennek meg a holokausztról, a zsidó kultúráról és Izrael államról szóló elemek.”

Kálmán Zsuzsa, a magyarországi Élet Menete Alapítvány vezető munkatársa elmondta: „kétszáz középiskolást utaztattak a zarándoklatra és a délutáni nemzetközi emlékprogram előtt az egykori 18. számú magyar barakknál külön magyar megemlékezést is tartanak.” A magyar delegációval tartott József Amrani, Izrael budapesti nagykövete, Szabó György, a Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány elnöke, valamint a Budapesti Zsidó Hitközség néhány képviselője.

Átadták a Világ Igaza díjat

Forrás: magyarhirlap.hu
2017. április 27.

A holokauszt idején tanúsított segítségnyújtás elismeréseként Világ Igaza kitüntetések és Bátorságért Érdemjeleket adtak át. Pintér Sándor Belügyminiszter az eseményen elmondta: „ma már kimunkált jogintézmények állnak a rendelkezésünkre ahhoz, hogy felvegyük a küzdelmet azok ellen, akik Magyarország törvényes rendjét erőszakkal kívánják megváltoztatni”. A belügyminiszter emlékez-

tetett: azokat a magyarokat, akiket az izraeli emlékhatóság, a Jad Vasem Intézet méltónak tart a Világ Igaza elismerésre, 22 éve hagyományosan Bátorságért Érdemjelenben részesítik. Úgy vélte, a holokausztról beszélnünk kell. Meg kell ragadni minden alkalmat az emlékezésre, hogy a saját és a minket követő generációk is méltón emlékezzenek meg azokról a hősookról, akik életük kockáztatásával mentettek másokat. Közölte: ma átadni a Világ Igazainak a Bátorságért Érdemjelet üzenetértékű.

Az ünnepségen felszólalt József Amrani izraeli nagykövet az ünnepségen arról beszélt: „Egyenlőnek teremtettünk, és születésünkkel kaptunk nevet és életutat, így nincs olyan vezér, nemzet vagy vallás, amely megtagadhatja bárkitől a nevét és személyiségét.” A diplomata szerint a történelem azt tanítja, hogy a gonosz, a gyűlölet hatalomra törhet és országokat, nemzeteket képes irányítani.

Az eseményen posztumusz kitüntetést adományoztak többek között Bárczi Gusztávnak, Essősy Józsefnek, vagy Zékány Ivánnak. Az elismerések egy részét családtagok vették át, akinek pedig nincs élő rokona, annak kitüntetését a Jad Vasem Intézetben őrzik majd.

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

Soros Györgyről és Magyarországról értekezett a nemzetközi sajtó

*Forrás: demokrata.hu; frblogs.timesofisrael.com; mno.hu; theguardian.com; magyarhirlap.hu
Izrael, 2017. április 1; április 20.*

Karl Pfeifer ausztriai újságíró az izraeli lap francia portálján megjelentetett cikkében Soros Györgyről és a magyarországi helyzetről értekezett szemlélte a Demokrata.

Elmondta, hogy zsidó gyerekként Magyarországon volt az „ultranacionalizmus és antiszemitizmus” áldozata és hogy alig tudott elmenekülni Auschwitz elől, így nagyon érzékeny, mi történik ma Magyarországon, ecseteli azt a „kampányt”, amit a kormány folytat George Soros ellen, aki átélve a nácizmust Magyarországon, utána menekült el onnan.

Azt írta: Soros a „nemzetközi pénzvilág” ügynöke, ami kódoltan jelenti azt, hogy a zsidókról van szó. Pfeifer szerint a menekültkérdéssel kapcsolatban nevetséges amivel vádolják és „ez a gondolat az összeesküvés-elméletek és az antiszemitizmus vegyülete.”

Ezzel szemben a The Guardian című brit lapban Tibor Fischer magyar származású brit író teljesen más aspektusban írt Sorosról és a magyarországi helyzet(é)ről. „A nyugati média portréja a magyar vezetőről mint a demokrácia ellenségéről és mint antiszemitáról nem csak rejtélyes, de gusztustalan is” írta, majd hozzátette, szerinte Bécestől nyugatra egyszerűen nem értik mindazt, ami Magyarországon történik. Cikkében többek között kifejti, hogy a „legundorítóbbnak” Fischer az antiszemitizmus vádját találja, amely abból indul ki, hogy a kormány jelenlegi főellensége, Soros György zsidó származású. Ezzel szemben az író azt hozza fel, hogy az Orbán-kormány vezette be az iskolákban a holokauszt oktatását, tette büntethetővé a holokauszt tagadását, vagy kapott finanszírozást a Saul fia című Oscar-díjas film. Fischer ’56-os menekültek gyermekeként született, 1992-es regénye, az 50-es évek Magyarországnán játszódó „A béka segge alatt” hozta meg számára az ismertséget.

EGYÉB HÍREK

Országsszerte megemlékezések voltak a holokauszt kapcsán

*Forrás: baon.hu; teol.hu; delmagyar.hu;
feol.hu; dehir.hu*

2017. április 3; április 13; április 19; április 26.

A kiskunfélegyházi vasútállomáson április 3-án vagonkiállítás nyílt az Élet Menete Alapítvány szervezésében. A 2017. évben megújult vagonkiállítás a magyarországi eseményeket bemutató fotók mellett a holokauszt európai történéseit is megjeleníti, bemutatva napjainkig a zsidóellenes és rasszista jelenségeit is – és a helyi történeteket is bemutatják egy szemtanú segítségével.

Forrás: MTI

Április 13-án, Bonyhádon emlékeztek meg a holokauszt áldozatairól a volt neológ zsinagóga épületében, ahol a Mensch Nemzetközi Alapítvány kulturális központot tervez létrehozni a tolerancia jegyében. Az eseményen jelképesen egy Tóra-tekereset is bemutatottak, amelyre több mint fél évszázada nem volt példa a bonyhádi zsinagógában. A volt zsinagógában 2014-ben nyílt állandó kiállítás a haláltáborokban elpusztított bonyhádi zsidókról.

Szintén április 13-án, Makón megrendezték a Kis Élet Menetét, a makói zsidósághoz köthető emlékhelyek között tettek sétát a városban, ezzel emlékezve az 1200 makói áldozatra.

Április 19-én, Székesfehérváron a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja alkalmával tartottak két megemlékezést is, először a holokauszt áldozatainak

emlékművénél, az izraelita temetőben koszorúztak, majd délután a fehérvári zsinagóga emlékművénél folytatódott a megemlékezés.

Április 26-án Debrecenben pedig filmvetítéssel és közös sétával emlékeztek meg a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapjáról. Az április 16-i emléknap egybeesett a zsidó húsvét ünnepével, ezért tíz nappal később tartották a megemlékezést. Több mint 400 fiatal vett részt a hagyományteremtőnek szánt debreceni holokauszt-emléknapi programon.

Az Index kutatást végzett arról, hogyan féltjük a nemzetet

Forrás: index.hu

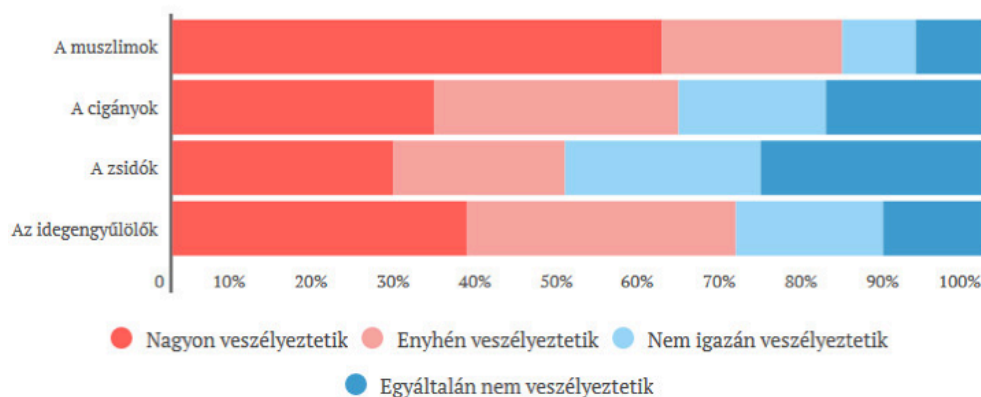
2017. április 12.

Az Index hírportál a Závecz Research-csel közös közvélemény-kutatásukban azt vizsgálták, mitől féltik az emberek a nemzetet. A félelempolitika szabályaihoz és a kollektív szorongáshoz alkalmazkodva azt vizsgálták közvélemény-kutatásukban, mi a félelem aktuális tárgya Magyarországon. A reprezentatív telefonos közvélemény-kutatás 1000 fő megkérdezésével történt márciusban.

A „félelemlista” első 5 helyezettje: a terroristák, a korrupt politikusok, a migránsok, a muszlimok és a kormányközeli oligarchák. 2017-ben tehát a magyar nemzet két dologtól tart igazán: a menekültválsághoz kapcsolt csoportoktól és a saját politikai elitjétől – összegzi a kutatást az Index. A cigányságról 32 százalék gondolja azt, hogy nagy veszélyben van miattuk az ország jövője, de minden negyedik ember szerint a zsidók is nagyon veszélyeztetik Magyarországot jövőjét.

Azok közül, akik szerint a cigányság vagy a zsidóság miatt súlyos veszélyben van az ország, 35-37 százalék párhuzamosan azt is gondolja, hogy az idegengyűlölők miatt is súlyos veszélyben vagyunk.

Idegenek és idegengyűlölők

Forrás: Index

A cigányok és a zsidók közé szorult felmérésünkben a globális háttérhatalom, a zsidók után pedig rögtön az Orbán-kormány jön, mint a nemzetet fenyegető tényező – az emberek negyede szerint nagy, egy másik negyede szerint enyhe mértékű veszélyben van a haza a regnáló kormány miatt. Hasonló arányban gondolják a megkérdézettek nemzetveszejtőnek a baloldali ellenzéket és a Jobbikot is, valamint a liberálisokat. A liberálisok után a feministák, illetve megszorításokkal a civilektől tart a társadalom.

Raoul Wallenberg segítőinek állítottak emléktáblát Budapesten

Forrás: magyarhirlap.hu; 2017. április 16;

A vészkorszakban magyar zsidók ezreit a deportálástól megmentő egykori svéd diplomata, Raoul Wallenberg segítőinek állítottak emléktáblát Budapesten, április 16-án a holokauszt-emléknapon. Sebes József, a Raoul Wallenberg Egyesület elnöke az ünnepségen elmondta: 19 név szerepel a táblán, de ennek többszöröse is lehetett volna. Felidézte, mielőtt Raoul Wallenberg Budapestre érkezett volna, már folyt svéd mentőakció és már mintegy százan segítettek a tevékenységét, a létszámuk később csaknem háromszázra emelkedett. „Adósok vagyunk azzal, hogy feldolgozzák az ő sorsukat is” tette hozzá. A táblán szereplőkkel kapcsolatban szólt arról, hogy többek között az egészségügy, szállítás,

ellátás területén segédkeztek. Az avatáson felszólalt Kate Watz holokauszt-túlélő, Szita Szabolcs, a Holokauszt Emlékközpont igazgatója, Ács Tamás, a Budapesti Zsidó Hitközség elnöke és Forgács András, Wallenberg egyik munkatársának unokája is és képviseltette magát a Külügyi és Külgazdasági Minisztérium, a Cseh Köztársaság nagykövetsége, valamint civil szervezetek. Az Országgyűlés 2000-ben született döntése értelmében 2001 óta minden évben április 16-án tartják a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapját, arra emlékezve, hogy 1944-ben ezen a napon kezdődött a hazai zsidóság gettóba zárása.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ELJÁRÁSBAN KEZDEMÉNYEZETT ÜGYEI

A kötelező tanulás eredményessége egy holokauszttagadó esete

Forrás: *Tett és Védelem*
2017. április 24.

A Tett és Védelem Alapítvány feljelentése nyomán indult eljárás Balázs Csaba gyanúsított ellen, aki az Auschwitz-Birkenau megsemmisítő tábor bejáratáról készült montázst osztott meg a Facebookon, stilizált Disneyland logóval, és a következő felirattal: „Auschwitzland, a világ legnagyobb mesetáborra”.

A Gyöngyösi Járási Ügyészség az eljárás

során megállapította, hogy a vádemelés feltételei a nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása ügyében fennállnak, azonban a vádemelést 2015 márciusában két évre elhalasztotta, amely időszak alatt pártfogói felügyeletet rendelt el a gyanúsított számára. Az ügyészség ezzel együtt magatartási szabályokat írt elő Balázs Csaba részére. Elrendelte,

hogy saját költségén látogasson el a Páva utcai Holokauszt Emlékközpontba, és az ott megtekintett kiállításról számoljon be pártfogójának. Ezen kívül olvassa el Karsai László történész, Holokauszt című művét. Az ügyész abban az esetben dönthet a vádemelés elhalasztása mellett, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a gyanúsítottat újabb bűncselekmények elkövetésétől visszatartja, illetve ha ez az intézkedés a jövőbeni magatartásában kedvező változást hozhat. A büntetlen előéletű gyanúsított a cselekmény elkövetését elismerte, és a nyilvánosan végzett jogsértő tevékenységet befejezte.

A fenti intézkedések hatékonyak bizonyultak, így a közelmúltban a büntetőeljárást az ügyészség megszüntette, mivel a halasztás két éves időtartama eredményesen lelet.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A Kategória rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	április 1.	Soros Györgyről és Magyarországról értekezett a nemzetközi sajtó	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról
2.	április 3.	Országszerte megemlékezések voltak a holokauszt kapcsán	Egyéb hírek
3.	április 3.	Burkolt zsidózás a 888.hu oldalon	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
4.	április 9.	Megemlékezés a holokauszt áldozatainak emléknapjáról	Hivatalos és civil reakciók
5.	április 12.	Az Index kutatást végzett arról, hogy mitől féltjük a nemzetet	Egyéb hírek
6.	április 16.	Idén is vonult az Élet menete	Közösségi hírek, reakciók
7.	április 16.	Raoul Wallenberg segítőinek állítottak emléktáblát Budapesten	Egyéb hírek
8.	április 18.	Zsidózásról számoltak be egy CEU tüntetésen	További antiszemita gyűlöletcselekmények
9.	április 19.	Megemlékezés volt a Holokauszt Emlékközpontban	Hivatalos és civil reakciók
10.	április 19.	Gömbös Gyula díszpolgári címének visszavonását kezdeményezték	Hivatalos és civil reakciók
11.	április 20.	A gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatban adott ki jelentést a Kúria	Hivatalos és civil reakciók
12.	április 24.	Egyre több a holokauszttagadó – Alapítványunk és a Medián közös kutatása	Közösségi hírek, reakciók
13.	április 24.	Hazánk is képviselte magát a nemzetközi Élet menete emlékprogramon	Hivatalos és civil reakciók
14.	április 24.	A kötelező tanulás eredményessége – egy holokauszttagadó esete	TEV hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei
15.	április 27.	Átadták a Világ Igaza díjat	Hivatalos és civil reakciók
16.	április 28.	Síremléket rongáltak a Farkasréti temetőben	További antiszemita gyűlöletcselekmények

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:
Cím: 1052 Budapest, Semmelweis utca 19.
Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130
<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)
- Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.
- CEJI. 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motíválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.
- Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.
- Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.
- Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.
- OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.
- OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.
- Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.
- Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Szalai Kálmán ügyvezető igazgató,
Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.

Szerző: Dr. Róna Dániel kutatási igazgató, politológus,
a Corvinus Egyetem oktatója

Szerkesztők: Dr. Bodó Kristóf ügyvéd,
a Tett és Védelem Alapítvány és Brüsszel
Intézet jogi képviselője
Nádasi Krisztián kutatásvezető,
Brüsszel Intézet Monitoring Csoportjának tagja
Pásztor Tibor igazgató, Brüsszel Intézet Monitoring
Csoportjának vezetője
Tatai Zoltán kutató, Brüsszel Intézet Monitoring
Csoportjának tagja
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus,
Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

27

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak, a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos megjelölésével.

2017 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

1052 Budapest, Semmelweis utca 19.

+36 1 267 5754, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

